

SXEDIO.92C

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1941: Ο ΚΥΠΡΙΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΝΗΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΑΜΠΡΑ ΦΥΓΑΔΕΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΕΚΕΙ ΜΕΣΩ ΣΥΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δύσκολες στιγμές πέρασε στην Ελλάδα ο Κυριάκος Μιχαήλ Πενηντιάξης από την Αλάμπρα μετά τη δάρκεια της κατοχής από τους γερμανο-ιταλούς.

Ο Πενηντιάξης είχε καταταγεί στις **23** Οκτωβρίου **1939** και είχε φύγει για την Αίγυπτο μαζί με τη δεύτερη αποστολή. Αργότερα είχε μεταφερθεί στο μέτωπο στην Ελλάδα και σαν είχαν κτυπήσει οι Γερμανοί βρέθηκε κι αυτός μαζί με τα ελληνικά στρατεύματα να υποχωρεί. Την ιστορία του αφηγήθηκε ύστερα από **40** χρόνια και τη δημοσίευσε η εφημερίδα "Αγών της Δευτέρας" αρ. **11**.

Εγραψε στο σχετικό ρεπορτάζ η εφημερίδα:

"Κάποτε έφθασαν οι Γερμανοί στην Ελλάδα και ο Πενηντιάξης κατευθύνθηκε με άλλους προς την Καλαμάτα. Αλλά και εκεί τους καταδίωκαν οι Γερμανοί με τα αεροπλάνα Στούκας. Κανένας δεν μπορούσε να αμυνθεί. Τα αεροπλάνα των Γερμανών διάλυαν τα πάντα.

Καταλήξαμε σε ένα περιβόλι με ελιές, ξαναθυμάται ο Πενηντιάξης. Μείναμε έξι μέρες εκεί. Οι Γερμανοί μας βομβάρδιζαν ανηλεώς. Πετούσαν τόσο χαμηλά ώστε βλέπαμε τους πιλότους που έσκυβαν και έπαιρναν και έρριχναν εναντίον μας χειροβομβίδες, λέγει.

Προσθέτει ότι από το χαμηλό ύψος που πετούσε ένα γερμανικό αεροπλάνο κτύπησε πάνω στον κορμό μιας ελιάς και διαλύθηκε.

Εγώ, λέγει, θυμούμαι ότι έδινα συνεχώς το γύρο μιας ελιάς για να αποφύγω τις σφαίρες και τις χειροβομβίδες των Γερμανών.

Κάποτε έφθασε η διαταγή να διαλυθούν και ο Πενηντιάξης με ένα φίλο του Νίκο από την Κώμη Κεπήρ, βρήκαν ένα ανηφορικό μονοπάτι και κατευθύνθηκαν

προς τα βουνά της Μάνης βομβαρδιζόμενοι συνεχώς από τους Γερμανούς. Εμειναν σε κάποια σπηλιά μέχρι το πρωί και την επομένη νηστικοί και διαψασμένοι κατέφυγαν σε κάποιο χωριό της Μάνης όπου βρήκαν πολιτικά ρούχα και τα φόρεσαν.

Σε λίγο έπαιρναν την πληροφορία ότι έπρεπε να παραδοθούν και δεν κινδύνευαν. Προχώρησαν. Συνάντησαν Γερμανούς στρατιώτες που συνεχώς τους έδειχναν που έπρεπε να κατευθυνθούν. Σε λίγο έμπαιναν σε ένα στρατόπεδο.

Ενώ προχωρούσαν στο στρατόπεδο, χωρίς να γνωρίζουν τι να κάμουν ένας ελλαδίτης αξιωματικός τους φώναξε να τον ακολουθήσουν.

Τους είπαν ότι όσοι ήταν ελλαδίτες στρατιώτες οι Γερμανοί τους επέτρεπαν να επιστρέψουν στα σπίτια τους και έτσι έπρεπε να έβγαζαν και εκείνοι φύλλα πορείας άλλως θα τους συνελάμβαναν και ίσως θα τους έστελλαν στη Γερμανία μια και θεωρούνταν ως άγγλοι στρατιώτες.

Τους βοήθησαν και τους έδωσαν φύλλο πορείας.

Στο κέντρο του στρατοπέδου οι Γερμανοί ήλεγχαν τα φύλλα πορείας και τις ταυτότητες των στρατιωτών.

Ο Κυριάκος Μιχαήλ κατευθύνθηκε στο Γερμανό αξιωματικό:

- Πώς ονομάζεστε;
- Κυριάκος Μιχαήλ
- Επώνυμο;

Τάχασε ο Πενηνταέξης. Τι ήταν αυτό το πράγμα; Του είχε αναφέρει ότι ονομαζόταν Μιχαήλ.

Από τη αμηχανία τον έβγαλε ένας ελλαδίτης που ανέφερε:

- Του Πετσοσκούφη.
- Από πού είσαι;
- Από τη Μακεδονία πετάχθηκε ο Ελλαδίτης.

Η τυπική διαδικασία τέλειωσε και ο Πενηνταέξης προχώρησε προς την έξοδο του στρατοπέδου. Ενώ προχωρούσε άκουσε κάποιους να σιγοτραγουδούν το τραγούδι των κυπρίων στον πόλεμο:

"Ρε Χίτλερ στον πόλεμο
βάλε ανθρώπους νέους
και άφησε τις γερμανίδες σου
δώρο για τους Κυπραίους...

Προχώρησε πεζός στο Λουτράκι και στην Αθήνα.

Εκεί γνωρίστηκε με κάποιον άλλο Ελλαδίτη, έμεινε σπίτι του και του βάφτισε μάλιστα και το ένα του παιδί. Εκεί εργάστηκε για αρκετό καιρό και πέρασε δραματικές στιγμές. Αργότερα προσελήφθη στο νοσοκομείο των Αμπελοκήπων, όπου μάλιστα διορίστηκε και δημόσιος υπάλληλος στο Νοσοκομείο.

Όμως δεν του άρεσε εκεί που βρισκόταν. Ανήσυχος ήθελε να δραπετεύσει και να συνενωθεί με τους άλλους Κυπρίους και Άγγλους στον πόλεμο. Νέος όλο διάθεση και ενθουσιασμό δεν του άρεσε το δημόσιουπαλληλίκι. Επρεπε να φύγει.

Όμως όλα τα πόστα τα κρατούσαν οι Γερμανοί. Τελικά συνδέθηκε με τη μυστική οργάνωση που μεριμνούσε για τη διαφυγή των Ελλήνων στο εξωτερικό.

Τον έβαλαν πάνω σε ένα καΐκι και αφού του έδωσαν ταυτότητα ότι ήταν κάτοικος του χωριού Τηγάνι της Σάμου αναχώρησαν.

Οι Γερμανοί τους έδωσαν άδεια να μείνουν στο Βαθύ της Σάμου για έξι μέρες να βρουν τρόπο για να μεταβούν στο χωριό τους μια και δεν υπήρχε συγκοινωνία.

Την έκτη μέρα όμως τα κατάφεραν. Ένας βαρκάρης τους υποσχέθηκε να τους μεταφέρει στην Τουρκία. Η απόσταση ήταν τόσο κοντά, λέγει ο Πενηνιαέξης, που μπορούσε να πας και κολυμβώντας.

Ο κίνδυνος όμως ήταν μεγάλος. Οι Γερμανοί είχαν στημένα τα κανόνια τους έναντι των ακτών και με την παραμικρή κίνηση άρχιζαν να βάλουν.

Η πορεία προς την Τουρκία άρχισε το βράδυ με χίλιες δυο προφυλάξεις. Με κομμένη την ανάσα έφθασαν στις ακτές της Τουρκίας, όπου τους περίμενε μια νέα έκπληξη.

Ενας Τούρκος σκοπός βάλθηκε να τους καλεί να επιστρέψουν στην Ελλάδα.

Για καλή του τύχη ο Πενηνταέξης γνώριζε αρκετά τούρκικα για να συνεννοηθεί μαζί του.

- Πε Καρτιάς είμαι Αγγλος στρατιώτης. Και άρχισε να του εξιστορεί τα διαδραματισθέντα.

Ειδοποιήθηκαν οι υπεύθυνοι Τούρκοι αξιωματικοί και σε λίγο ενώ πλησίαζαν τα Χριστούγεννα τους παρελάμβανε ο πρόξενος της Αγγλίας στην Τουρκία και του φρόντισε για την ασφαλή μεταφορά του στη Συρία.

Στην Κύπρο όμως κανένας δεν γνώριζε αν ζούσε ή αν πέθανε. Με την πρώτη ευκαιρία έστειλε στους δικούς του μήνυμα μέσον του Ερυθρού Σταυρού, ενώ βρισκόταν ακόμα στην Τουρκία και ανέφερε ότι ήταν καλά και σύντομα θα τους συναντούσε.